

СПІЛЬНІ ТА ВІДМІННІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ГРЕЦІЇ ТА УКРАЇНІ

Нові вимоги суспільно-економічного розвитку до професійного рівня педагогічних працівників зумовлюють необхідність врахування результатів досліджень, завданням яких є виявлення переваг і особливостей у підготовці та післядипломній освіті педагогів зарубіжних країн. Результати порівняльного аналізу є важливим показником науково обґрунтованого підходу до удосконалення післядипломної педагогічної освіти України [1, с. 1]. Тому вважаємо за доцільне звернутися до виявлення спільних та відмінних ознак в організації післядипломної педагогічної освіти Греції та України.

Отже, спільними ознаками в організації післядипломної педагогічної освіти в Греції та Україні є: спрямування зусиль на наближення системи післядипломної педагогічної освіти до загальноєвропейських стандартів (трирівнева підготовка вчителів (бакалавр, магістр, доктор)); неперервність педагогічної освіти; підготовка вчителя нової формації (дослідника, здатного критично мислити, який вміє застосовувати у навчальному процесі творчий підхід); розширення мобільності педагогічних працівників за рахунок спеціальних міжнародних програм з обміну вчителями; вплив на педагогічну освіту в Україні та Греції концептуальних ідей – інтеграції, інформатизації, андрагогізації; впровадження дистанційних форм післядипломної педагогічної освіти.

У процесі дослідження встановлено, що в Греції та Україні існують відмінності в організації післядипломної педагогічної освіти. Такі відмінності класифіковано на організаційні та інституційні.

До *організаційних* відмінностей можна віднести:

1. Підходи до визначення поняття «післядипломна педагогічна освіта».

Післядипломна освіта в Україні охоплює навчання дорослих людей після отримання ними диплому за фахом. Вона передбачає спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки педагогічних працівників поглибленням, розширенням і оновленням її професійних знань, умінь і навичок або здобуттям іншої спеціальності на основі отриманого раніше освітньо-кваліфікаційного рівня та практичного досвіду [2, с. 21].

В Греції поняття «післядипломна освіта» (*οι μεταπτυχιακές σπουδές* – постдипломне навчання) означає навчання, яке передбачає отримання наукового ступеня магістра або доктора наук і здійснюється у вищих навчальних закладах. Для визначення процесу набуття додаткових знань або кваліфікації, грецькі вчені використовують, відповідно, поняття «підвищення кваліфікації» або «перепідготовка» [4, с. 72–73].

2. Форми організації післядипломної педагогічної освіти.

До основних форм організації післядипломної педагогічної освіти в Греції належать: пропедевтичне (підготовче), періодичне підвищення кваліфікації, спеціальні програми підвищення кваліфікації та перепідготовка [6, с. 718–720]. В Україні – це підвищення кваліфікації, перепідготовка, спеціалізація, розширення профілю і стажування [3, с. 26]. При цьому слід наголосити на тому, що однією з відмінних рис післядипломної педагогічної освіти в Греції є організація пропедевтичних курсів підвищення кваліфікації для новопризначених вчителів та викладачів, що спрямовані на забезпечення адаптації випускника – молодого вчителя до професійної діяльності.

3. Систему оцінювання досягнень учителів.

У Греції сьогодні постає питання щодо впровадження єдиної системи оцінювання знань учителів за допомогою кредитів під час базової та післядипломної педагогічної освіти, і створення портфоліо педагогічних працівників для полегшення процесу

визначення рівня їх професійної підготовки [5, с. 25]. В Україні на даний момент введено систему кредитів тільки в університетських програмах підготовки вчителів.

Інституційні відмінності відображаються в тому, що організація післядипломної педагогічної освіти здійснюється у різних закладах освіти; програми підвищення кваліфікації вчителів відрізняються за структурою та змістом; різняться й терміни навчання на курсах перепідготовки та підвищення кваліфікації.

Навчальні заклади, де вчителі поповнюють свої знання належать до різних рівнів системи освіти. В Україні підвищення кваліфікації та перепідготовка вчителів здійснюється в центральному (Державний вищий навчальний заклад «Університет менеджменту освіти») та обласних інститутах післядипломної педагогічної освіти; в Греції – на місці роботи вчителя (школа), в Педагогічному інституті, обласних центрах підвищення кваліфікації, вищому навчальному закладі, Відкритому університеті Греції тощо. Значно відрізняються терміни післядипломної педагогічної освіти в Греції та Україні: від коротких курсів (1 – 3 місяці) до програм, які здійснюються протягом 2 років [3; 6].

Таким чином, наявність спільних рис у післядипломній педагогічній освіті Греції та України вказує на зближення країн в умовах євроінтеграції, Болонського процесу. В свою чергу, відмінні характеристики визначають національні особливості організації підвищення професійного рівня педагогів у кожній державі.

Література

1. Абашкіна Н. В. Розвиток професійної освіти в Німеччині (кінець XIX – XXст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.04. «Теорія та методика професійної освіти» / Н. В. Абашкіна. – К., 1999. – 46 с.

2. Дивак В. В. Перспективи розвитку післядипломної педагогічної освіти / В. В. Дивак, Ю. І. Завалевський, Г. М. Литвиненко // Післядипломна освіта в Україні. – 2002. – № 2. – С. 21–24.

3. Олійник В. В. Післядипломна педагогічна освіта в Україні у контексті світового розвитку / В. В. Олійник // Післядипломна освіта в Україні. – 2002. – № 2. – С. 25–29.

4. Κασσωτάκης Μ. Από την επιμόρφωση στη μετεκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης / Μ. Κασσωτάκης // Σύγχρονη εκπαίδευση. – 1983. – τ. 11. – Σ. 72–78.

5. Μαυρογιώργος Γ. Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: Το Υπουργείο Παιδείας και η ομάδα εργασίας / Γ. Μαυρογιώργος // Σύγχρονη εκπαίδευση. – 1989. – τ. 46. – Σ. 16–26.

6. Μπουζάκης Σ. Η επιμόρφωση και η μετεκπαίδευση των δασκάλων – διδασκαλισσών και των νηπιαγωγών στο νεοελληνικό κράτος. Τεκμήρια-μελέτες ιστορίας νεοελληνικής εκπαίδευσης / Σ. Μπουζάκης, Χ. Τζήκας, Κ. Ανθόπουλος. – Αθήνα : GUTENBERG, 2000. – 788 σ.

УДК 377.001.73.(438)“20”(043)

Івашко О. А., старший викладач

РЕФОРМА СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА У КІНЦІ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Відомо, що капітал людей стане в майбутньому фактором, який свідчитиме про успіх проведених суспільно-економічних реформ. Тому, наприкінці ХХ – поч. ХХІ ст. при реформуванні польського суспільства необхідно було змінити насамперед систему освіти, яка була створена і пристосована до інших політичних і економічних умов.

Отже, предметом нашого дослідження є система професійної освіти в Республіці Польща. Основна мета – показати реформування системи професійної освіти в Польщі у кінці ХХ – поч. ХХІ ст.

Стрімке зростання конкуренції на ринку праці; зміни в світовій, європейській та польській економіці; безробіття; поява нових технологій; інтеграція з Євросоюзом та